

POSTANOWIENIE

Dnia 22 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie ze skargi M. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie
o sygn. I ACz 482/21,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 22 marca 2023 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pismem z 1 października 2022 r. M. J. (dalej: „skarżący”), reprezentowany przez pełnomocnika – adw. A. N. wystąpił ze skargą na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Skarżący wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie o sygn. akt I ACz 482/21 oraz zasądzenie na jego rzecz kwoty 6000 zł i zwrot kosztów zastępstwa procesowego.

Skarżący domagał się również zwolnienia go od kosztów postępowania związanych ze złożeniem skargi.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że wezwaniem z 14 kwietnia 2022 r. zobowiązano stronę do uiszczenia wpisu. W odpowiedzi pismem z 29 kwietnia 2022 r. strona wniosła o zwolnienie od kosztów sądowych. Postanowieniem z 24 maja 2022 r. oddalono wniosek strony o zwolnienie

od kosztów sądowych. Strona wniosła o uzasadnienie przedmiotowego postanowienia. Postanowieniem z 12 lipca 2022 r. odrzucono wniosek o uzasadnienie. Strona wniosła o uzasadnienie tego postanowienia. Postanowieniem z 31 sierpnia 2022 r. odrzucono wniosek o uzasadnienie ww. postanowienia. Strona wniosła o uzasadnienie tego postanowienia. Jednocześnie pismem z 14 września 2022 r. poinformowano stronę, że sąd zaprzestał procedowania w sprawie. Zdaniem skarżącego nie istnieje żadna norma prawna wprowadzająca w postępowaniu przed Sądem II instancji w kwestiach wпадkowych jednoinstancyjny tryb postępowania nie podlegający żadnym środkom odwoławczym – z pominięciem przepisów procesowych określonych w k.p.c.

Jak dalej podniósł skarżący, chybionym jest pogląd o niezaskarżalności postanowienia z 24 maja, 12 lipca i 31 sierpnia 2021 r., albowiem odwołuje się do nieistniejącego obecnie stanu prawnego, oraz nie uwzględnia stanu prawnego, powstałego wskutek nowelizacji prawa procesowego w 2019 r. jak również przepisów Ustawy o skardze na przewlekłość postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75 ze zm., dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”) – strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Stosownie do art. 5 ustawy o skardze na przewlekłość, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga

dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie. Równocześnie, stosownie do art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony i niekontrowersyjny pozostaje pogląd, że przez „tok postępowania w sprawie” w znaczeniu przyjętym w art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 1 ustawy, należy rozumieć „postępowanie co do istoty sprawy” („rozpoznanie sprawy co do istoty”; art. 12 ust. 3 i art. 16 ustawy o skardze na przewlekłość), a nie postępowanie zażaleniowe jako incydentalne (uboczne), którego bieg nie powoduje „przejścia” rozpoznania istoty sprawy do sądu wyższej instancji (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 listopada 2012 r., KSP 15/12; z 24 września 2014 r., III SPP 206/14; z 13 listopada 2014 r., III SPP 227/14; z 16 czerwca 2015 r., III SPP 12/15; z 10 stycznia 2017 r., III SPP 65/16; z 6 lutego 2018 r., WSP 2/17; z 10 lipca 2019 r., I NSP 63/19).

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, powyższe oznacza, że niedopuszczalna jest skarga na przewlekłość postępowania zażaleniowego, jako incydentalnego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 listopada 2014 r., III SPP 227/14; z 16 czerwca 2015 r., III SPP 12/15; z 10 stycznia 2017 r., III SPP 65/16; z 6 lutego 2018 r., WSP 2/17; 10 lipca 2019 r., I NSP 63/19).

Tymczasem Skarżący domaga się stwierdzenia przewlekłości toczącego się przed Sądem Apelacyjnym postępowania zażaleniowego w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych, w ramach którego postanowieniem z 24 maja 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił wniosek Skarżącego o zwolnienie od kosztów sądowych (k. 381). Postanowieniem z 12 lipca 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie odrzucił wniosek Skarżącego o uzasadnienie postanowienia z 24 maja 2022 r. (k. 386). Kolejno w dniu 31 sierpnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie odrzucił wniosek o uzasadnienie postanowienia z 12 lipca 2022 r. (k. 396). Następnie Sąd Apelacyjny zarządzeniem z 7 października 2022 r. stwierdził brak podstaw do podjęcia żądanej przez Skarżącego czynności tj. uzasadnienia postanowienia z 31 sierpnia 2022 r. ze względu na pozostawienie

tego pisma w aktach sprawy bez dalszych czynności na podstawie punktu trzeciego zarządzenia z 31 sierpnia 2022 r. (k. 406). Ponadto Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z 4 października 2022 r., sygn. akt I ACz 482/21 oddalił zażalenie Skarżącego na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z 31 maja 2021 r., sygn. akt I C 1146/18 odrzucające zażalenie Skarżącego na zarządzenie Sądu Okręgowego w Warszawie o zwrocie pozwu z 3 grudnia 2018 r., sygn. akt I C 1146/18 wobec nieuiszczenia opłaty (k. 277).

Skarżący domaga się zatem stwierdzenia przewlekłości toczącego się przed Sądem Apelacyjnym postępowania o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu zażaleniowym, które pełni służebną rolę w stosunku do postępowania głównego i jako takie jest postępowaniem incydentalnym (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 stycznia 2021 r., IV CZ 83/20; z 25 czerwca 2021 r., I CZ 44/21).

Wobec powyższego, należy uznać, że wniesiona przez skarżącego skarga na przewlekłość postępowania jest niedopuszczalna.

Sąd Najwyższy ubocznie wskazuje, że wniosek skarżącego o zwolnienie od kosztów sądowych był bezprzedmiotowy. Stosownie do treści art. 126² § 2 k.p.c. nie żąda się opłaty od pisma, jeżeli już z jego treści wynika, że podlega ono odrzuceniu. Skoro skarga na przewlekłość postępowania nie podlegała merytorycznemu rozpoznaniu zbędne było prowadzenie postępowania o zwolnienie skarżącego od opłaty sądowej od skargi.

W związku z powyższym, na podstawie art. 373 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

